

T.C. Resmî Gazete

Başbakanlık

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanı

1 Eylül 2015
SALI

Sayı : 29462
Mükerrer

YARGI BÖLÜMÜ

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No: 1586

- K A R A R -

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 104, 116 ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 8. maddeleri uyarınca, Cumhurbaşkanınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Seçimlerinin yenilenmesine karar verilmiş ve bu karar 24/08/2015 tarihli, 29455 sayılı Resmî Gazete'nin Mükerrer nüshasında yayımlanmış olup, durum Bakanlar Kurulunun 25 Ağustos 2015 tarihli ve 2015/8060 sayılı kararı ile Resmî Gazete'nin 25 Ağustos 2015 tarihli, 29456 sayılı 3. Mükerrer nüshasında ilân edilmiştir.

Kurulumuzun 25/8/2015 tarihli ve 1539 sayılı kararı ile 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi seçim tarihinin (oy verme günü) 1 Kasım 2015 Pazar günü olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

26. Dönem Milletvekili Genel Seçimine yönelik olarak, 6112 sayılı Kanun'un 31. maddesinde yer alan siyasi reklama ilişkin usul ve esasların belirlenmesi hususunda gerekli Kurul kararı taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Kurulumuzun 25/8/2015 tarihli ve 1539 sayılı kararı ile 26. Dönem Milletvekili Genel Seçimi seçim tarihinin (oy verme günü) 1 Kasım 2015 Pazar günü olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Ulusal iradenin sağlıklı ve serbest biçimde oluşabilmesi amacıyla Anayasanın 79. maddesi; seçimlerin yargı yönetim ve denetimi altında yapılmasını kurala bağlamış; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama görevi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiştir.

Demokratik toplum düzeni gereklerine uygun bir seçimin yapılabilmesi, oy verme gününden önce siyasi partilerin ve bağımsız adayların özgür, eşit, serbest biçimde kendilerini topluma tanıtmalarına, program ve projeleriyle yarışmalarına olanak sağlayan bir ortamın oluşturulması koşuluna bağlıdır. Nitekim demokratik seçim için gerekli ortamın oluşturulabilmesi amacıyla seçimin başlangıcı olarak belirlenen tarihten oy verme gününe kadar geçen süreyi kapsayan seçim döneminde uygulanacak usul ve esaslar ilgili yasalarda düzenlenmiştir.

Kamuoyunu etkileyip, yönlendirebilmeleri nedeniyle radyo ve televizyon yayınları, seçim döneminde daha ayrıntılı ve özenle uygulanması gereken usul ve esaslara tabi tutulmuştur. 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunda radyo ve televizyon, basın, iletişim araçları ve internet yayınları ile ilgili düzenlemeleri yer almaktadır.

6112 sayılı Kanun'un "Siyasi reklam" başlıklı 31. maddesinde;

“Medya hizmet sağlayıcılar, Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilân edilen seçim döneminde, yayın yasalarının başlayacağı saate kadar siyasî parti ve aday reklamları yayınlayabilir.

Siyasî reklamlar, bu Kanunda yer alan hükümlere ve Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen usul ve esaslara uygun olmak zorundadır.”

“Televizyon ve radyo yayın hizmetlerinde reklam ve tele-alışveriş” başlıklı 10. maddesinde de;

“Televizyon ve radyo yayın hizmetlerinde reklamlar ile tele-alışveriş, sesli ve/veya görüntülü bir uyarıyla açıkça fark edilebilecek ve program hizmetinin diğer unsurlarından kolaylıkla ayırt edilebilecek biçimde düzenlenir.

Tele-alışveriş yayınları hariç her türlü reklam yayınlarının oranı, bir saat başından bir sonraki saat başına kadarki yayın içinde yüzde yirmiyi aşamaz.

İkinci fıkrada belirtilen orana, program desteklemesi ve yayıncının kendi programlarının tanıtımlarına ayrılan süre ile ürün yerleştirme dâhil değildir. Program tanıtımlarının oranı, bir saat başından bir sonraki saat başına kadarki yayın içinde yüzde beşi aşamaz.

İkinci fıkrada belirtilen süreden bağımsız olarak, sesli ve görüntülü bir uyarı ile açıkça belirtilerek, kesintisiz en az onbeş dakika süreyle tele-alışveriş yayını yapılabilir. Bu yayının süresi bir gün içinde toplam bir saati aşamaz.

Ücretsiz yayınlanan ve Üst Kurul tarafından tavsiye edilen kamu hizmeti duyuruları reklam sürelerine dâhil edilmez.

Reklam ve tele-alışveriş yayınları, programların arasına veya programın bütünlüğü, değeri ve hak sahiplerinin hakları zedelenmeyecek biçimde bir program içine yerleştirilebilir. Bağımsız bölümlerden oluşan programlarda veya devre araları içeren spor programları ve benzer yapıdaki olay ve gösteri programlarında, reklam ve tele-alışveriş yayınları bölüm veya devre aralarına yerleştirilir.

Sinema ve televizyon için yapılmış filmler ile haber bültenleri ve çocuk programları, planlanan yayın süreleri otuz dakikadan fazla olması hâlinde, her otuz dakikalık yayın süresi için bir kez olmak üzere reklam ve tele-alışverişle kesilebilir.

Dini tören yayını içine hiçbir şekilde reklam ve tele-alışveriş yayını yerleştirilemez.

Münhasıran reklam, tele-alışveriş ve öz tanıtım yayınlarına ayrılmış televizyon ve radyo yayın hizmetlerine bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Üst Kurulca yönetmelikle düzenlenir.”

hükümleriyle,

298 sayılı Kanun'un "Propaganda yayınlarına ilişkin yasaklar" başlıklı 58. maddesinin birinci fıkrasında; "Propaganda için kullanılan el ilanları ve diğer her türlü matbuat üzerinde Türk Bayrağı ve dini ibareler bulundurulması yasaktır."

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun "**Dini ve dince kutsal sayılan şeyleri istismar yasağı**" başlıklı 87. maddesinde; "Siyasi partiler, Devletin sosyal veya ekonomik veya siyasi veya hukuki temel düzenini, kısmen de olsa dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla veya siyasi, amaçla veya siyasi menfaat temin ve tesis eylemek maksadıyla dini veya dini hissiyatı veya dince mukaddes tanınan şeyleri alet ederek her ne suretle olursa olsun propaganda yapamaz, istismar edemez veya kötüye kullanamazlar."

hükümleri yer almaktadır.

6112 sayılı Kanun'un 3. maddesinin (ş) fıkrasında; Radyo ve televizyon reklamı, taşınmazlar, hak ve yükümlülükler dâhil olmak üzere mal veya hizmetlerin teminini teşvik etmek, bir amaç veya düşüncüyü yaymak veya başka etkileri oluşturmak amacıyla ticaret, iş, zanaat veya bir meslekle bağlantılı gerçek ve tüzel kişi tarafından, bir ücret veya benzeri bir karşılıkla yapılan her türlü duyuru veya öz tanıtım yayını olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan yola çıkılarak siyasi reklamın amacı da siyasi partilerin program ve projelerini, adayların ise yapmayı düşündükleri siyasi faaliyetlerini ve kendilerini halka anlatmasıdır.

Siyasi reklamın halka ulaştırma aracı olan medya hizmet sağlayıcıları bu görevlerini yerine getirirken demokratik toplum düzeninin özünü teşkil eden, seçimin özgür, serbest ve eşit koşullarda adil bir biçimde yapılabilmesi için, siyasi partiler ve adaylar arasında fırsat eşitliğini sağlayacak biçimde hizmet sunmaları gerekir. Reklam yayınlarından yararlandırılmada tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine ve ücret eşitliğine uyulması zorunludur.

Diğer yandan; siyasi reklam yayını yapan medya hizmet sağlayıcılarının, siyasi reklam yayınlarını yaparlarken 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesinde ve Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nin 5 ve 7. maddelerinde öngörülen yayın hizmet ilkelerine ve yukarıda açıklanan ölçü ve prensiplere göre hareket etmesi esastır.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- Medya hizmet sağlayıcılarının, seçimin başlangıç tarihi olan 31 Ağustos 2015 tarihinden oy verme gününden önceki yirmi dört saate kadar (30 Ekim 2015, saat 24.00) olan sürede siyasi reklam yayımlayabileceklerine (298/55-A/2),

2- Siyasi parti ve adayların siyasi reklamlarında Türkçe'nin yanı sıra farklı dil ve lehçelerin de kullanılabileceğine,

3- Adayların ve siyasi partilerin verecekleri siyasi reklamlarda Türk Bayrağı ve dini ibarelerin kullanılmayacağına,

4- Medya hizmet sağlayıcılarının, bu görevi yerine getirirken demokratik toplum düzeni gereklerine uygun bir seçim yapılabilmesi için, siyasi parti ve adaylara siyasi reklam tahsisi yaparken tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine uygun hizmet sunmaları gerektiğine,

5- Siyasi reklam yayınlarının 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 8. maddesi ile Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nin 5 ve 7. maddelerinde yer alan yayın hizmeti ilkelerine uygun olmasına,

6- Aynı reklam kuşağında, birden çok seçime katılan siyasi parti ve adayın siyasi reklam yayınlanmasını istemesi halinde; istekliler arasında kur'a çekilerek o reklam kuşağında yayınlanacak siyasi reklamların tespit edilmesi, yayın dışında kalanlara ise istek halinde bir sonraki reklam kuşağında yayınlanması için öncelik verilmesine,

7- Medya hizmet sağlayıcılarının, yayımlayacakları siyasi reklamların 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 10. maddesi hükmünde yer alan esaslara tabi olduğuna ve reklamlardan ayrı olarak siyasi reklam kuşağı düzenlemeyeceklerine,

8- Bir medya hizmet sağlayıcısında yayınlanacak siyasi reklamların ücretinin siyasi partilere ve adaylara göre değişkenlik göstermemesine,

9- Seçimin başlangıç tarihi olan 31 Ağustos 2015 tarihinden yayın yasaklarının başlayacağı oy verme gününden önceki son yirmi dört saate kadar (30 Ekim 2015, saat 24.00) olan sürede medya hizmet sağlayıcıları tarafından yayınlanacak siyasi reklamların Yüksek Seçim Kurulunun kararları doğrultusunda Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından izlenmesi, denetlenmesi ve değerlendirilmesi gerektiğine,

10- Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ile ulusal düzeyde yayın yapan bütün özel radyo ve televizyon kanalları ayırım gözetilmeden izlenerek siyasi reklam yayın ilkelerine aykırılığın tespiti halinde düzenlenecek raporların, seçim dönemi içerisinde Radyo ve Televizyon Üst Kurulunca değerlendirilip, her haftanın perşembe günleri saat 17.00'ye kadar, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına sunulmasına,

11- Yerel düzeyde yayın yapan radyo ve televizyon kanallarının siyasi reklam yayın ilkelerine aykırılığının tespiti halinde ise, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından düzenlenecek olan raporların, 298 sayılı Kanun'un 149/A maddesi çerçevesinde yayın kuruluşunun merkezinin bulunduğu yer ilçe seçim kurulu başkanlığına bekletilmeden gönderilmesine,

12- Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

13- Karar örneğinin;

a) Cumhuriyet başsavcılıklarına gönderilmek üzere Adalet Bakanlığına,

b) Seçime katılma yeterliliği tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına,

c) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına,

ç) Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüne,

gönderilmesine,

d) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına, il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına Kurum içi elektronik posta ile iletilmesine,

01/09/2015 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadı GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Haluk KIRCA

İ Ç İ N D E K İ L E R

YARGI BÖLÜMÜ

Sayfa

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

— Yüksek Seçim Kurulunun 1/9/2015 Tarihli ve 1586 Sayılı Kararı

1

D U Y U R U

Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğünden:

<http://www.basbakanlik.gov.tr> adresinden

Yürürlükteki Kanunlar, KHK'ler, Tüzükler, Yönetmelikler ve Tebliğlere

e - Mevzuat,

Günlük Resmî Gazete'ye ise

e - Resmi Gazete ile

abone olmadan ve ücretsiz olarak erişebilirsiniz.